

Yekaterinburqda törədilmiş cinayətlə bağlı ilkin dəlillər və sübutlar Rusyanın müvafiq qurumlarına göndərilib

Rusyanın Sverdlovsk vilayətinin Yekaterinburq şəhərində azərbaycanlılara qarşı təzyiqlər və hücumlar olmuşdur. Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının Ural bölgəsində keçirdiyi əməliyyat nəticəsində azərbaycanlı Hüseyin və Ziyəddin Səfərov qardaşları xüsusi təyinatlı OMON dəstələri tərəfindən öldürülmüşdü. Həmin əməliyyatda daha bir neçə azərbaycanlı saxlanılmış və bəziləri xəsarət almışdı. Bu hadisələrdən sonra Yekaterinburqda yaşayan Azərbaycan diasporunun üzvlərinə qarşı basqlar artmışdır.

İctimaiyyəti narahat edən bu hadisələrlə əlaqədar dünən Baş Prokurorluğun inzibati binasında Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının və azərbaycanlı şəxslərin Rusiya Federasiyasında işgəncələrə məruz qalmaları və xüsusi amansızlıqla qəsdən öldürülmələri ilə bağlı brifinq keçirilmişdir.

Brifinqdə Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsinin rəisi Nemət Əvəzov bildirmişdir ki, Yekaterinburq şəhərində yaşayan Azərbaycan vətəndaşları Hüseyin və Ziyəddin Səfərov qardaşlarının Rusyanın hüquq-mühafizə orqanının əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri zamanı işgəncələrə məruz qoyularaq öldürülmələri ilə bağlı mediada dərc olunmuş məlumatlar əsasında Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsi tərəfindən araşdırılmalara başlanılıb: "İlkin araşdırma zamanı müəyyən edilib ki, iyunun 27-də səhər saatlarında Rusyanın Milli Qvardiyasının Sverdlovsk vilayəti üzrə idarəsinin, Daxili İşlər Nazirliyinin Sverdlovsk vilayəti üzrə Baş idarəsinin, Cinayət axtarış idarəsinin, Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sverdlovsk vilayəti üzrə əməkdaşlarının iştirakı ilə keçirilmiş birgə əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Yekaterinburqda müxtəlif ünvanlarda yaşayan Azərbaycan vətəndaşları həmin ölkənin ərazisində əvvəlki dövrlərdə törədilmiş qəsdən adamoldurmuş cinayətlərində iştirak etmələri şübhələri ilə saxlanılıblar. Əməliyyat-axtarış fəaliyyətini həyata keçirən qurumların əməkdaşları tərəfindən saxlanılan Azərbaycan vətəndaşlarına və azərbaycanlı şəxslərə bədənlərinin müxtəlif nahiyyələrinə bərk küt əşyalara çoxsaylı zərbə vurularaq, işgəncələrə məruz qoyulmaqla ağır xəsarətlə yetirilib".

O qeyd etdi ki, azadlığı məhdudlaşdırılmaqla faktiki köməksiz vəziyyətdə olan 1966-ci il təvəllüdü Hüseyin Səfərov aldığı çoxsaylı xəsarətlərdən elə həmin gün - iyunun 27-də saat 15 radələrində Yekaterinburq şəhərində daxili işlər orqanlarının inzibati binasında, onun qardaşı, 1970-ci

il təvəllüdü Ziyəddin Səfərov isə aldığı xəsarətlərdən səhər saatlarında əməliyyat qurumlarına məxsus xidmeti avtomobilə aparılarən ölüm: "İyunun 30-da zərərçəkmiş şəxslərin meyitləri Bakı şəhərinə gətirilib və ölümün səbəbinin müəyyənlendirilməsi üçün məhkəmə tibbi ekspertiza təyin edilib. Ekspertizanın rəylərinə əsasən, Ziyəddin Səfərovun ölümünə səbəb ona yetirilmiş çoxsaylı travma fonunda yaranmış posttravmatik şok, Səfərov Hüseynin ölümünə səbəb isə çoxsaylı travma fonunda yaranmış posttravmatik və posthemorragik şok olub".

İstintaq idarəsinin rəisi diqqətə çatdırıb ki, hazırlı tərrixə qədər Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsinə Rusiya Federasiyasının səlahiyyətli orqanları tərəfindən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının və azərbaycanlı şəxslərin Yekaterinburq şəhərində işgəncələrə məruz qalmaları və xüsusi amansızlıqla qəsdən öldürülmələri ilə bağlı cinayət işinin açılması ilə əlaqədar hər hansı bir məlumat və ya beynəlxalq tapşırıq göndərilməyib: "Rusyanın müvafiq qurumları hər bir halda ölüm faktı varsa, bu fakt əməliyyat-axtarış fəaliyyətini həyata keçirən dövlət orqanının binasında və yaxud onun nəqliyyat vəsitsində qeydə alınıbsa, məsələni mütləq araşdırmalıdır. Meyitlərlə bağlı Rusiyada müvafiq ekspertizalar keçirilib. Bu ekspertizaların keçirilməsi onu göstərir ki, Rusiyada artıq araşdırılara başlanılıb. Dövlət qurumlarının səlahiyyətli şəxsləri tərəfindən belə bir zoraklığın tətbiqi nəticəsində dildən, dinindən, vətəndaşlığından, milliyyətdən asılı olmayaraq, hər hansı bir şəxs işgəncələrə məruz qalaraq öldürürsə, bu xüsusiilə ağır cinayətdir. Bununla bağlı ilkin dəllillər və sübutlar bizim istintaqcılardır tərəfindən toplanıb və Rusyanın aidiyəti qurumlarına 2002-ci il tarixli konvensiyasının tələblərinə uyğun olaraq, beynəlxalq hüquqi yardım haqqında tapşırıq göndərilib. Həmin tapşırıqda da geniş və əhatəli şəkildə rusiyalı həmkarlarımızdan, Rusyanın səlahiyyətli orqanlarından müvafiq

fiq istintaq hərkətlərinin aparılmasını, materialların təqdim edilməsini, müvafiq ekspertizaların aparılmasını, baxışların keçirilməsini, sorğuların verilməsini, sənədlərin toplanmasını xahiş etmişik. Törədilmiş cinayətin obyektiv şəkildə istintaqının aparılması və bütün təqsirli şəxslərin müəyyən edilərək cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi üçün Rusyanın səlahiyyətli orqanları ilə qarşılıqlı təmas yaradaraq səylərimizi daha sürətli davam etdirəcəyik. Ümid edirik ki, bizim bu səylərimiz nəticə verəcək və təqsiri olan şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunacaqlar", - deyə N. Əvəzov vurgulamışdır.

İstintaq idarəsinin rəisi, həmçinin 2024-cü il dekabrın 25-də "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin mülki təyyarəsinin Aktau yaxınlığında qəzaya uğraması ilə bağlı aparılan istintaq tədbirlərindən də danişdi. N. Əvəzov xatırlatdı ki, təyyarənin qəzaya uğramasının sebəbləri ilə bağlı cinayət işi başlanılıb və istintaq tədbirləri intensiv şəkildə davam etdirilir: "Hadisə ilə əlaqədar həm Azərbaycanda, həm də Qazaxistanda müvafiq hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən paralel araşdırılmalar aparılır. Təyyarə qəzası ilə bağlı indiyədək təxminən 100-ə yaxın ekspertiza təyin edilib və onların əksəriyyəti artıq həyata keçirilib. Son günlərdə ekspertiza qrupunun bir hissəsi Qazaxistana ezam olunaraq müvafiq qurumlarla birgə geniş və əhatəli müzakirələr aparıb. Hazırda ekspertizanın nəticələrinin toplanması və yenənəşdiriləcək prosesi hər iki ölkənin aidiyəti qurumlarının əməkdaşlığı çərçivəsində davam etdirilir. Gözlənilir ki, yaxın

müddət ərzində nəticələr əldə olunacaq və ictimaiyyətə təqdim ediləcək".

Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə böyük köməkçisi İlqar Səfərov Azərbaycanın hansısa dövlətin daxili işlərinə qarışmaq niyyətində olmadığını bildirdi: "Lakin proses zamanı bir və ya bir neçə Azərbaycan vətəndaşına qarşı xüsusi amansızlıq nümayiş etdirilirsə, onların hüquqları kütəvi şəkildə pozulursa, xüsusi amansızlıqla öldürülürsə, Azərbaycan dövlətinin və hüquq-mühafizə orqanlarının bu hadisəyə reaksiya verməsi və zifə borclarımızdan biridir. Ölkə hüdudlarından kənarda Azərbaycan vətəndaşının, dövlətinin marağının mənafələrinə qarşı törədilən cinayət əməlliəti hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən cinayət qaydasında təqib edilir. Əgər belə şəxslər tərəfdən çıxdığımız müqavilələrə həmin dövlətlərdə məsuliyyətə cəlb edilməzsə, təbii ki, biz onların məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün müxtəlif istiqamətdə zəruri tədbirləri görürük", - deyə o vurguladı.

Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinin müstəntiqi Pərviz Cəlilov bildirdi ki, Hüseyin və Ziyəddin Səfərov qardaşlarının ölümü ilə bağlı müxtəlif xəstəliklər göstərilsə də, hər iki şəxsin dəfn edilməsi üçün Azərbaycana götərilmiş nəşləri Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsi tərəfindən müayinə aparılması üçün ekspertizaya təqdim olunub: "Peşəkar həkim tibbi-ekspertlərinin, prokurorluğun və zifəli şəxslərinin iştirakı ilə meyitlər müayinə edilib. Artıq bununla bağlı Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə Tibbi Ekspertizə və Anatomiya Birliyinin baş direktoru Ədalət Həsənov tərə-

findən ekspertizanın nəticələri barədə açıqlama verilib. Hər iki şəxsin meyitinin daxili və xarici müayinəsi zamanı çoxsaylı xəsarətlər, sümüklərin yerdəyişmiş sınıqları, daxili orqanların zədələnməsi halları aşkar edilib. Bu da həmin şəxslərin saxlanılma və daşınma zamanı geniş şəkildə fiziki zoraklığa məruz qaldıqlarını bir daha təsdiq edir. Ekspertizanın rəyinə əsasən, Səfərov qardaşlarının hər biri posttravmatik və posthemorragik şokdan vəfat ediblər ki, bu da çoxsaylı fiziki xəsarətlər nəticəsində baş verib".

Baş Prokurorluğun Beynəlxalq Hüquqi Əməkdaşlıq İdarəsinin rəisi müavini Samirə Nəcəfzadə diqqətə çatdırıb ki, qəsdən adamoldurmuş, işgəncə və qeyri-insani rəftar beynəlxalq müqavilələrin tələblərinin kobud şəkildə pozulmasına gətirib çıxarıb: "Həm Azərbaycan, həm də Rusiya bir çox beynəlxalq müqavilələrin və konvensiyaların üzvüdür. Bunaqlanı Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İşgəncələrə qarşı Konvensiyasını, "Mülki və siyasi hüquqlar haqqında beynəlxalq paktı"ni qeyd edə bilərik. Son hadisə zamanı bu konvensiya və paktların tələbləri pozulub. Bundan başqa, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasını qeyd etmək olar. Azərbaycan hazırda da bu konvensiyasının üzvüdür. Rusiya isə 2022-ci ilə qədər sözügedən konvensiyasının üzvü olub. Bu konvensiyasının tələblərinə əsasən də, Rusiada yaşayan Azərbaycan vətəndaşlarının və azərbaycanlı şəxslərin hüquqları pozulub", - deyə S. Nəcəfzadə vurğuladı.

Brifinqdə jurnalistlərin sualları da etrafı cavablandırıldı.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"